

ЮНОК

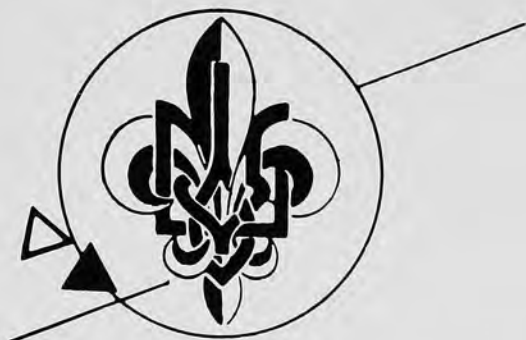

ОКТОБЕРЬ — OCTOBER 1986

«Юнак» — журнал пластового юнацтва.
Появляється щомісяця — всього 10 чисел
в році.
Видає Головна Пластова Булава.

Редагує колегія
Головний редактор:
пл. сен. Ольга Кузьмович
Члени редакційної колегії:
пл. сен. Роман Копач
ст. пл. Роман Вашук
пл. сен. Тоня Горохович
ст. пл. Олесь Кузишин
пл. сен. Олександра Юзенів.

ЗМІСТ

Сторінка

1. Визначні сучасні українці — Василь Кунда — М. К.
2. Треба нам знати — Померла К. Зарицька, Софія Парфанович — Людськими слідами
5. З пластового минулого — „Гей пластуни”... Б. Ш.
6. Осінні свята — Леся Храплива-Щур, І народної мудрости України — Г. Л.
7. Як дозрівала національна свідомість канадських українців — Подруга Наталка
8. Молоде перо: Космічне завдання — Тамара Онищук, Звертаюся до тебе, мій светре — Марія Мельник, Чому я приїхала на Школу Булавних
10. Ія Дац, Цвіркуни — Антін Мішура
12. Чи знаєш Ти про УСП?
14. Старий Вовк — Словник мудрої голови
15. Хроніка: Табір юначок на „Новому Соколі”, Морський табір „Пупцем до сонця” — С. Кузик, Табір юначок на „Вовчий Тропі” — Лада Онишкевич, 3-ій Курінь ім. С. Петлюри
20. До нас пишуть...
21. Привіти для „Юнака”
23. Список датків на прес-фонд „Юнака” і на „Залізний Фонд”

● Усі редакційні матеріали слід слати на адресу головного редактора.

● Редакція застерігає право виправляти мову, як теж скорочувати й виправляти одержані матеріали згідно з пластовою термінологією, пластовими виховними напрямними та вимогами юнацького віку читачів.

На вітрильнику. Із морського табору старшого юнацтва в Канаді на озері Онтаріо.

Рисунки до цього числа виконав юнак Микола Савицький

ЮНАК

ЖОВТЕНЬ — OCTOBER 1986
Ч.П7 9 (270) РІК XXIV

Інтернаціональне стандартно-серійне число
0044-1384

РІЧНА ПЕРЕДПЛАТА “ЮНАКА”

\$20.00 американських доларів

Ціна одного прим. — \$2.00

YUNAK - Ukrainian Monthly Magazine, Published by PLAST PUBLISHING INC.
АДРЕСА АДМІНІСТРАЦІЇ: 2199 Bloor Street West, Toronto, Ontario, Canada M6S 1N2, Tel. (416) 769-7855
АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: Mrs. Olha Kuzmowycz, 221 Fire Island Ave., Babylon, N.Y., 11702. U.S.A.
З ДРУКАРНІ Мирона Баб'юка, 1525 Emerson St., Rochester, N.Y. 14606 U.S.A.

ВАСИЛЬ КУНДА ХЕМІК - ВИНАХІДНИК

Пл. сен. Василь Кунда оглядає „Великий Вал” в Китаю біля Пекіngu у травні 1986 року. Великий Вал був побудований в п'ятому столітті перед Христом. Довжина його є 6.000 кілометрів.

Весною 1986 року пл. сен. Василь Кунда був членом міжнародної делегації зложеної із 23 американців, 3 канадців і 1 шведа — усіх спеціалістів у металургії, які їздили на три тижні до Китаю, щоб там брати участь у розмовах із китайськими спеціалістами в цій ділянці та оглянути металургічну промисловість в Китаю. У часі цієї цікавої поїздки, в якій В. Кунда був єдиним українцем — представником Канади, гості проїхали 4,300 кілометрів та звиділи ряд китайських міст, промислових центрів та наукових інституцій.

Причина чому саме нашого науковця запросили до участі у цій поїздки проста. Дипльомований хемік із Високої Технічної Школи у Празі, він враз із родиною переселився до Канади, а конкретно до Едмонтону у провінції Альберти в 1948 році і там відразу почав працювати у ділянці металургії, рівночасно роблячи досліди над видобуванням різних продуктів із металів. Довгі роки пл. сен. В. Кунда працював над різними хемічними дослідженнями у ділянці водних розчинів металів і мав на тому полі великі успіхи. Найкращим доказом є листа 35 різних патентів, які він одержав сам або у спільній праці із іншими науковцями з ділянки хемії і 30 наукових праць. Одною із найцікавіших ділянок його праці були до-

сліди над порошковою металургією які відтак у практиці можна було приміняти в індустрії. Як визначний спеціаліст у цій ділянці В. Кунда брав участь у численних наукових конференціях по цілому світі.

Після переходу на емеритуру у 1978 році пл. сен. В. Кунда не спочив, а почав працювати над дослідженнями із перерібною срібла при університеті Альберти. В останньому часі працює над видобуванням срібла з відпадків уживаних в фотографічних процесах. Вислідом тої праці є новий процес, який дозволить в простий і економічний спосіб дістати майже 100% срібла з розчинів, яких уживають для викликування фільмів. На цю тему він виголосив доповідь на Міжнародній Конференції Шляхотних Металів в ЗСА.

Пл. сен. В. Кунда не обмежується лише до своєї праці науковця-хеміка. Він постійно є активний в українській громаді, зокрема в Комітеті Українців Канади, член НТШ і Українського Технічного Товариства, а передусім від 1923 року він членом Українського Пласту, відзначений св. Юрієм у золоті і був чотирократним станичним Пластової Станиці в Едмонтоні.

Він одружений із пластункою пл. сен. Вірою і має троє дітей, Ірину, Ліду і Андрія.

М.К.

ТРЕБА НАМ ЗНАТИ

В УКРАЇНІ ПОМЕРЛА КАТЕРИНА ЗАРИЦЬКА

У п'ятницю, 29-го серпня ц.р., померла в Західній Україні на 72-му році життя після затяжної недуги, член ОУН і в'язень польських та радянських тюрем Катерина Зарицька.

Вона була членом Українського Пласту аж до його розв'язання у 1930 році.

К. Зарицька народжена 1914 року в родині проф. Мирона і Володимири Зарицьких вона стала членом ОУН ще в 1930 році. Після закінчення середньої школи в часі студій на львівському університеті засуджено її у варшавському процесі в 1934 році на чотири роки тюрми. У 1939 році одружилася з Михайлом Сорокою.

Вже у березні 1940 року радянська влада арештувала К. Зарицьку за приналежність до ОУН, як члена львівського обласного проводу ОУН. 4-го вересня 1940 року вона у в'язниці Бригідки у Львові привела на світ сина Богдана. Від 1944 року аж до поновного арешту 21-го вересня 1947 року під час збройної сутички під Львовом, була провідником Українського

Червоного Хреста. Засуджена на 25 років тюремного ув'язнення, відбувала спочатку покарання у Верхньо-Уральській, а потім Володимирській в'язниці. Після 21 року тюрми у 1968 році далші чотири роки присуду перебувала у карному таборі в Мордовії.

Звільнено К. Зарицьку 22-го вересня 1972 року, однак не дозволено повернутися до Львова, до родини. Останніх 14 років свого страдального життя перебувала вона у Волочиськах на правому боці Збруча.

К. Зарицька пережила свою матір Володимиру, яка померла 30-го липня ц.р., на чотири тижні. Її поховано у родинному гробівці біля батька та матері на Личаківському кладовищі у Львові.

Чоловік Катерини Зарицької, Михайло Сорока, помер в одному з таборів Мордовії 16-го червня 1971 року на 28-му році ув'язнення. Засуджений він був на смерть, однак присуд замінено на доживотне ув'язнення.

ЛЮДСЬКИМИ СЛІДАМИ

Від редакції:

Це оповідання Софії Парфанович передав свого часу до редакції сл. п. ред. Богдан Гошовський зі заміткою, що письменниця ще за свого життя призначила його для нашого журналу.

Містимо його тепер на підставі оригіналу, який ми одержали тому, що його тематика пов'язана із боротьбою українських повстанців, яких згадуємо кожного року саме у місяці жовтні.

Їм повезло.

Була розсипка. Більшовицька армія відступала. Спершу з Західної України, опісля ж з Правобережжя. І вже тоді Микола знав, що далеко не піде з ними. Завжди казав до друзів: скільки України, стільки моєї дороги. Не кожен розумів в чому справа і чим та як Микола міряє дорогу. Але він знав дуже добре, що далі на Схід то дорога його ставала коротша. Його і тих чоловіків, що їх більшовики забрали з України і ніби готовили до військової служби. Але ряди їхні рідшали — невідомо чи западалися у безвісті, чи розідав їх простір далекого степу чи винищувало їх людське божевілля. А може, як Микола, і вони відпадали одинцем й губилися в полях, що яскравили відсвітом заграва і полум'яніли

жахом пожарищ. Може десь розсівалися серед людей таких, як вони самі, українців.

І Микола думав: вони такі як я. Їх так же гонять з жител і вбивають на бездоріжжях. Але я не дозволю себе гнати як німину і вбивати як тварину. Моя дорога швидко покінчиться. Там на овиді кінчиться широкий український степ. Там кінець мій мандрівці.

І пропав серед суматохи. Згубився десь у сутінках неозорих степів і пропав у балці зарослій степовою травою. І розпочав свій відворот. Йшов поночі, спав у лісі, прилучався до різних людей і думав:

— На Захід! Там за степами, за річками моя батьківщина. Так уже немає большевиків.

Йому ввижалася привітна, простора хата біля Городка, там за Львовом. Хвилювали лани пшениці, цвіла молоком гречка, сріблится став і шумів ліс. Ніхто там ще не палив і нищив до тла, як тут в Україні. Там був ще край, що розмірно мало зазнав війни. Там був дім. І до нього йшов Микола. Скрадався і йшов, помагав людям працювати в полі, збирати остаток або вантажитися й мандрувати кудись. Придбав дещо харчів, кидав хазяїв і брався на Захід. Туди, де білі хати під черепицею і достаток в

коморах. Там була жінка й були сини, що вирости як молоді дубчаки і виглядали батька. Десь він пропав у безмежах степів. Тож господарили і поночі за-скакували в партизанку. Микола поспішав: він знав що лихо не спить. Микола йшов та їхав, як удалося і брався на Захід.

* * *

Тиждень, може й місяць. Вже й німці зазнали страхіть відступу та й жаху втечі. Вночі Микола перебрів Збруч. Як годилося став на коліна на березі річки, поцілував землю, поклав на собі хрест та змовив молитву.

Огрядні села над Збручем. По тій стороні вони ще не зазнали лиха колективізації і тепер їх минула воєнна негода. Вона ще тільки жевріла загравами на сході. Микола не боявся вже тепер підходити до людей. Вони думали як і він; від них він довідувався новин і їм розказував як вертався до хати. Вони не боялися його. Але вони боялися хворіб; боялися разків та насікомих. Їх розносили люди, що поверталися з боєвищ, що втікали зі скривавленої України. Тож, здебільша не пускали їх в хату. Не пустили й Миколу. Подали йому хліба та кусок сала, але хату щільно закрили.

Тож ішов далі, так довго доки не знемігся і ніч не захопила його в дорозі. Кілька дерев, буйні кущі і хрести. То цвинтар. Зорі висипалися на небо, ріжок місяця показався між ними. Микола зайшов на цвинтар і примостився між гробами. Поклав торбу під голову, накинув на себе плахту, ще перехрестився до місяця і вже запав у сон. Земля мати притулила його, хоч у цьому місці вона звична пригортати до свого лона мертвих. А оце пригортала живого, що йшов з далекої мандрівки. З небесних висот сипалися іскряні зорі, срібний серп місяця жав небесні лани.

Прокинувся з глибокого сну. Проминула тяжка втома, затерпло рамя, що на ньому спав. Під нічним вітром шуміли дерева. Щось підійшло до живого, сонного. Обнюхувало. Підійшовши до людини заскавучіло дрібно. Пес притулився до людини, що повернулася на другий бік і спросоння пригорнула його до себе. Може нагадав собі дитину як тулилася до нього. А може згадав свого пса-сторожа, що помагав йому поночі пасти коні.

Благословилося на світ і Микола прокинувся. Біля нього сидів великий яснобронзовий пес. Довга шерсть шовковими косами повисла в нього вздовж черева і з лап. То не був газдівський пес. Людина пригорнула його до себе і в його карих очах заясніло саяво собачої привітності.

— Відкіля ти і хто ти такий? — питав мандрівник. — Ти ж не сільський пес. Невже ти втратив господаря? Може ти заблудив, чи хтось прогнав тебе.

Добув з торби хліб та кусок сала і поділився з прибуду. Пес їв жадібно, мабуть давно вже не їв нічого. Не такий то пес, щоб умів придбати собі

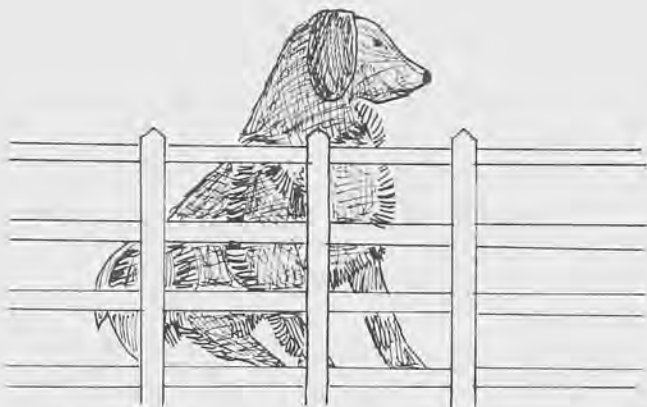

харчів. Пан годував його своїми добрими руками.

У день Микола попростував до села, що білими дімками розсіялося вздовж дороги. Там люди вже господарили. Скрипіли ворота, відзивалася худоба, брехали пси. Гомоніло домашнє птаство. І там довідався Микола відкіля той пес, що тримався його ноги: У сусідньому селі є лісничівка. В огрядному будинку жив лісничий. Він не мав нікого, тільки того пса. Пес не відступав свого господаря і ніколи ніхто не бачив одного без другого. Недавно лісничий помер. За його труною йшов великий яснобронзовий пес. Брудними клаптями висіла в нього по боках шерсть. Він змарнів і занедбався підчас панової хвороби, нікому було доглядати його. І не відступав він господарєвого ліжка. Недавно пан помер і пес відпровадив його домовину на кладовище і більше люди не бачили його.

Він жив-доживав біля господарєвої могили. Здичів і висох на кістяк. Той гарний, гладкий пес не підходив до людей.

Оце людина підійшла до нього. Нагодувала й попестила його, погладила його змервлену шерсть, привітно глянула йому в очі. Мабуть того трохи тепла, що йому дала людина оживило його. „Бровко“ — так став його називати Микола — покинув могилу, де лежав його мертвий господар і подався в мандрівку з кимось, що присвоїв собі його. Тепер ніхто не захотів пса, що вийшов з кладовища. Тож ішов нога в ногу з людиною, що сталася тепер його господарем. Так покинули село, так пустилися в дальшу мандрівку: людина, що бралася до хати і пес, що не знав нічого про нового господаря і його хату. Порепаними ногами верстав шлях людини. Одного дня покінчили мандрівку. Бралось з полудня як Микола спинився і йшов звільна і розглядав поля й села, зустрічав знайомих людей. Дивувались його мандрівці і випитували коли ж, коли повернуться їхні сини й батьки з далеку, куди пігнали їх большевики. Розказували, що діялося у селі і кого не стало і хто вернувся. І про нові, німецькі насильства. З цікавістю люди приглядалися до собаки: не простий він був,

оцей ловецький сетер, що прийшов з новим господарем до його дому.

* * *

Бровко зажив на новому господарстві. Привик до людей, привязався до дітей, що не жалували йому ні харчів, ні голублення. Найближче, однак, він зжився з новим господарем. Не дружив тільки з двома господарськими псами. Вони обганяли подвіря, доглядали хати й людей, але Бровко наче б держався здалеку від псів і не гавкав. Вже зі своєї постави він різнився: був великий, наче мале теля, його шерсть лисніла і пишною гривною повисала вдовж карку й лап. Сам господар доглядав його, свого товариша далекої мандрівки. Для нього й побудував будинок, бо до звичайної він не вмещався. Біля неї Бровко лежав у день, поклавши голову на лапи і дрімав поночі. Але вловлював кожен шерех, підрирався і біг у напрямі, з якого почувся звук (?). Люди і собаки боялися його і сам його вигляд відганяв їх. Чогось нового навчився Бровко: розуміти життя лісу і людей, що жили в ньому. Інколи вони підходили до хати тихцем і тоді пес махав хвостом і лашився до них, але ніколи не брехав. Він обходив господарство і чуйно стежив за всім що діялося. В таку пору здавалось, що пес хвилювався, шерсть на ньому їжилася і він видавав короткі, ледви вловимі гавчки. Вони були схожі на ті, якими вітав лісових гостей. Як тільки наближувався до господарства хтось чужий, Бровко кидав грімкий брехіт і гнався на чужого. Степан, найстарший син, що був у лісі і приходив поночі, щоб змінити білизну і набрати харчів, був наймилішим приятелем Бровка. Його він дожидав поночі і вже здалеку вловлював його кроки. Підбігав до нього лашився і разом вони йшли до хати. Бровко залишався на дворі й чуйно стежив. Степан міг бути спокійний: доки Бровко чатує, ніхто не міг наблизитись до хати. І згодом, коли Степан покидав хату, Бровко йшов з ним. Ішов так довго, доки він не поклепає його по голові і не скаже: до хати, йди до хати! Пес залишався трохи позаду і скавучав зтиха, дуже зтиха. І вертався до хати аж тоді, коли людина зникала в сутінках ночі.

* * *

Хаос війни, страхіття розтічі, відступ. Партизанка.

Степан прощався з батьками. Він не прийде швидко. Дістали наказ перекинутись у великі яворівські ліси. З ним ішов Кость, молодший брат. Він зразу просився, але не пускали. Хоч батько знав, що піде. З трьох синів два підуть у ліс а третій, Іван, хай залишається. Оце прийшов час і обидва сини збиралися на війну. Від початку воєнних дій, вони співдіяли з партизанкою, що збиралася в недалекому лісі. Оце прийшов час покидати батьків і подаватися вглиб лісів, відкіля вже не так близько до дому.

Мати готовила одяг, гроші, харчі, батько обговорював господарські справи. Жорстокий це час і невідомо хто переживе його. Чи повернуться сини-господарі, та й далі господаритимуть, чи може чужі винищать батьків, спалять хату: Говорив так, якби заповіт писав. Але сини збиралися.

Біля хати вартував Бровко. Час від часу відзивався тихими дрібними гавчками. Хлопці знали, що пора їм. І відходили тихо, наче примари. Ніч швидко проковтнула хату й обійстя. Без скриплення відкрилися й зачинилися ворота і хлопці подалися позагородами, полями. З ними йшов пес. Як завжди він супроводив їх аж під ліс. Пропадали серед жита, що хвилювало злегка під нічним вітром і знову виринали серед піль, що бігли обабіч польової стежки. Були вже недалеко лісу, як озвався разок пострілів. Хлопці бігли, лягали і підносилися. Пістолі на приціл, ручні гранати... бігом... бігом!

З лісу відізвалися постріли. Там захист, туди бігли хилючись дві людські постаті. За ними погоня, за ними відділ вояків.

Вояки добігали, прицілювались, намірювались. Заки ще раз вистрілили на них кинувся пес. Великий, міцний пес рвав людей зі скаженим гарчанням. Він боронив відступу господарям. Низка пострілів, хлопці добігли до лісу. З нього посипалися стріли.

* * *

Вранці пішов Микола оглянути нічне боєвище. Стовчене збіжжя. І кров. Чия кров полила землю, що родила і захищала?

Ще кілька кроків снувалася смуга запеклої крові і густою плямою заціпеніла серед трав. Пес лежав на ній, прошитий кількома кулями.

Пса поховали під вишнею у садку. Ніхто не знав навіть де спочивав хоробрий вояк, що впав у партизанському бою. Невже вартує він поночі і наслухує чи не йдуть хазяйські сини?

Але вони не йшли. Вони не прийшли ані тепер, ані згодом, як уже сніг припав могилку пса, що впав у їхній обороні.

Софія Парфанович

З ПЛАСТОВОГО МИНУЛОГО

ГЕЙ ПЛАСТУНИ, ГЕЙ ЮНАКИ, НАРОДУ ВІЛЬНОГО СИНІ!...

Завжди, коли приїжджаю у відвідини до пластових таборів і бачу серед зелені лісів розсміяні обличчя „синів природи“, юнаків і юначок, коли слухаю їхніх пластових пісень і дотепів у хвилини дозвілля чи під час ватри, коли бачу їх виструнчені ряди в часі раннього наказу чи вечірньої молитви „Ніч вже йде...“, тоді згадується мені моє дитинство і юність у таборах підпільного Пласту галицької Метрополії, в Остодорі над потоком Тодір й на горі Сокіл над Лімницею, в горах Горганях. Приїздили ми туди вузькоколійною залізницею тартакової фірми Глезінгера у Брошневі — 60 км. гарною прикарпатською околицею через бойківські місцевості Рожнів, Сливки, Дуба, Ясиня, Перегінсько, Ангелів, названий в честь галицького Митрополита Антона Ангеловича (1756-1814). В таборі в Остодорі чекав вже на нас наш духовний опікун о. катехит Олександр Бучацький, перший командант Уладу Пластового Новацтва, таборовий командант, проф. Тиміш Білостоцький, відомий діяч „Сокола-Батька“, а за німців референт юнацтва при Українському Центральному Комітеті. Згадуються знайомі обличчя таборового лікаря д-ра Богдана Карпевича виховників-богословів Миколи Дядя, „Слоня“—Копача, Петра Романишина, мгра. Лева Дубаса, інтенданта Романа Сторожчука, начальниці кухні п. Байлової й інших, які майже кожного року входили у склад таборової булав. Із булав юнацького табору на Соколі згадаю померлих, або загинулих у часі большевицької й німецької окупації: команданта скавтмайстра проф. Теодора Поліху, студентів політехніки Сергія Костецького, Богдана і Романа Кивелюків („Цвях і Квак“), студента торговельної академії Богдана Хамулу, лікаря д-ра Кордюка й інших.

Український Пластовий Улад був розв'язаний польською владою у вересні 1930 року. Приводом до цього була участь пластуна Гриця Пісецького—„Цюня“ в експропріаційному нападі бойовиків ОУН на поштовий амбулянс під Бібркою в серпні того року. Поліція застрелила Пісецького у пластовій сорочці, Пластовому Уладові закинено участь у підготові протидержавної революції.

Літо 1930 року було гарячим літом неспокоїв. З протесту проти польського панування горіли на полях після жнив стирти збіжжя польських землевласників. Для присмирення населення уряд маршала Пілсудського зарядив успокоюючу „пацифікаційну акцію“. По селах закватировувалось польське військо, кінні „улані“, що нищили селянське майно, руйнували читальні й кооперативи, били людей.

Проти цього варварства пішли протести наших послів до Ліги Націй у Женеві.

Щоб продовжувати далі національне виховання молоді, утворено при Українському Гігієнічному Товаристві окрему Комісію Виховних Осель і Мандрівок Молоді (КВОММ), що її очолив професор академічної гімназії у Львові Гнат Павлюх. Ця Комісія організувала табори новацтва в Остодорі й Старяві біля Самбора, а для юнацтва на Соколі, в Брустурах біля Космача (під шатрами) і водні табори в Ісакові над Дністром. У цих таборах зустрічалась молодь з усієї Галичини, приїздили також із західної Польщі діти колишніх вояків — емігрантів армії УНР. Виховниками були колишні пластові діячі, порядок таборового дня такий же, як у пластових таборах, викладались ті самі пластові дисципліни і проведено іспити, співались пластові пісні й відбувались пластові ватри, як і раніше. Заснована ще у 1929 році видавничя кооператива „Вогні“ у Львові продовжувала видавати ідеологічний журнал цієї ж назви, а від 1934 року, виходив журнал для молоді „На сліді“.

Діяльність підпільного Пласту була припинена з окупацією большевиків у 1939 році, а за німців виховну програму Пласту перебравли дозволені урядом Виховні Спільноти Української Молоді з Куреннями Молоді під проводом пластуців-сеньйорів: Цюпи Паліїв та інж. Романа Олесницького. Появлявся журнал для молоді „Дорога“.

З часів мого таборування залишились назавжди у пам'яті відвідини Митрополита Андрея Шептицького в Підлютому, куди ми приходили після недільної Богослужби в дерев'яній церкві СС Василянок у Кам'янці. Великий Митрополит промовляв до нас із балкони його кедрової палати. Ніколи не забуду чарівних верхів Горганів, сповнених первісної краси й ненарушених профанною ногою модерної людини —цивілізатора. Згадую з тугою молодечі мандрі на Високу (1805 м), Ігровище (1807 м), на важкодоступну Грофу (1752 м), де ховалися медведі, на полонину Багонку (1500 м). В останній війні ці недоступні верхи були схоронищем для військових баз УПА.

Пластові будинки в Остодорі й на Соколі спалили большевики, ліси проріджені нищівною господаркою. Та віримо, що колись повернемось в ці рідні наші гори, як запорожці, що благали Господа в турецькій неволі про поворот „на ясні зорі, на тихі води, у край веселий, у мир хрещений“.

Б.Ш.

ОСІННІ СВЯТА

Осінь, особливо пізніша, це був час, коли вже зібрали збіжжя, городовину й садовину, коли покінчився час важкої та поспішної праці і наставав час відпочинку й перебування по хатах, приготування до нового року. Наставав тоді теж час і планування та закладання нових родин, час весіль. Це було в житті нашого народу дуже важливе.

Осінь розпочиналася зі святом св. Симеона Стовпника, дня 14 вересня. Так і в церковному календарі того дня припадає новий рік, початок нового рокового церковного уставу. В народних звичаях із цим днем кінчалися літні зустрічі та ігри молоді, „вулиці“, а починалися осінньо-зимові „вечорниці“ та „досвітки“.

Перше, більш осіннє свято — була Покрова Пречистої Діви Марії, Покрова, дня 14 жовтня. Це свято встановлене на пам'ятку чудесного врятування міста Царгороду в Греції від нападу сарацинів, за заступництвом Матері Божої. Подібне сталося теж і в нашій історії, коли Пречиста Діва чудесно врятувала славний Почаївський монастир від нападу турків. Це свято теж дуже глибоко прийнялося в нас, головню тому, що вже князь Ярослав Мудрий віддав був Україну під покров Пречистої Діви. Козаки мали у своїй церкві на Січі ікону Покрови та дуже її шанували й щедро обдаровували. В нові часи Українська Повстанська Армія вважала Пречисту Діву своєю Покровителькою та врочисто відзначувала щорічно це свято.

У нашому житті варто плекати обов'язок вислухати спільно в цей день Службу Божу, прикрасити домашню ікону Богоматері. А в розмовах до-

ма розказати дітям про значення цього свята та згадати членів родини чи знайомих, які служили в різних українських військових формаціях.

Вечерниці відбувалися всю зиму та осінь, навіть кожного вечора. Починалися вони спільною працею дівчат (прялення, вишивання, лушення насіння стручкових рослин, дертя пір'я). Далі приходили хлопці, всі спільно співали, жартували та танцювали, якщо це не був піст (Пилипівка перед Різдвом). Далі була спільна вечеря, на яку складалися всі, а приготували вже в час вечерниць під наглядом „вечерничної матері“. Це була старша, поважна жінка, в хаті якої сходилися, і яка мала наглядати над молоддю.

У новіші часи звикли називати „вечерницями“ просто забави з танцями. Але добре було б відновити теж інші вечерничні звичаї, як ось спільну працю дівчат (наприклад у підготові до якогось ярмарку чи іншої громадської імпрези), получену з гостиною. Слід би теж увести наново звичай співати українські пісні там, де лиш збереться молодь. Навіть і в перервах поміж танцями на „вечерницях“ таких, як їх тепер маємо. При дбайливості можна теж знайти на такі вечерниці чимало українських танкових мелодій. По змозі й одяг (головно дівчат) на забаву може бути в українському стилі. Дуже варто влаштовувати „вишивані вечерниці“ з нагородами за найбільше стилеві одяги, а для дітей забави-маскаради з одягами з української історії чи казок.

Із збірки „Українські народні звичаї в сучасному побуті“ пера
Лесі Храпливої-Щур

ІЗ НАРОДНОЇ МУДРОСТІ ХРИСТИЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ „ПРАВДА В ОЧІ КОЛЕ!...“

У приповідках, прислів'ях чи приказках України правда це перш усього втілення Божої і людської справедливості, а що в загальному „хто бреше, тому легше, а хто правдує, той бідує“, тому сказати комусь правду в очі, значить зробити з нього свого ворога, бо „правда в очі коле“.

В українській народній мові поняття правди нерозлучно зв'язане із праведністю і „праведно жити“ значило жити згідно з Божою і людською правдою, а в народній присязі обвинувачений говорить: „Перед Богом стою і кажу правдиво“ тому, згадуючи покійного чи покійницю, що чесно й гідно провели земне життя, говорилося: „Хай його Господь між праведники прийме!“ Правдолюбцем звали людину, що воює за правду, правдомовцем, що говорить правду. Але враз із цим, „правдувати“, це промежуток часу, коли царює правда, під час коли

сьогодні „нема в світі правди, правди не зіскати, бо тепер неправда стала правдувати — тепер уже правда стоїть край порога, а тая неправда сидить кінець стола“.

Так же ж само слово неправда в українській мові має не лише значення брехні, але теж несправедливості, „неправдиво винити“, значило несправедливо когось обвинувачувати, а „правдити“ — звільнити від обвинувачення.

Цікаво, що в любовних народніх піснях України в більшості жінки правду говорять, бо „вона мене вірно любить, вона мені правду скаже“, або „ніхто мені без милої правдоньки не скаже“, під час коли „кілько в решеті водиці, тільки в парубків правдиці“.

Г.Л.Н.
За „Шляхом“

ЯК ДОЗРІВАЛА НАЦІОНАЛЬНА СВІДОМІСТЬ КАНАДСЬКИХ УКРАЇНЦІВ

В розділі про провінцію Онтаріо Я. Балан у своїй книзі „Сіль і калач” присвячує багато місця ідеологічним і політичним настроям серед українських робітників залежно від політичної ситуації в світі і позиції канадського уряду.

Індустріалізація в країнах Західної Європи і Північної Америки на початку цього століття відбувалася коштом страшної експлуатації робітничих мас. Це сприяло народженню соціалістичних рухів, яких ціллю була оборона прав робітників.

Вже на передодні Першої світової війни робітники в Онтаріо почали організувати юнії і соціалістичні організації. Це використовували різні агітатори революційного напрямку, що під впливом Маркса і Енгельса, на місце соціалізму почали насаджувати комунізм з ідеєю „диктатури пролетаріату”.

Після невдачі створити незалежну українську державу, Україна увійшла в склад Советських Соціалістичних Республік під диктатом російського комунізму. Використовуючи прокомуністичні настрої робітників українців в Канаді, комуністичний уряд України вислав до них свою делегацію (Мирослав Ірчан), щоб агітувати за прихильне наставлення до нового режиму в Україні, малюючи несвідомим українцям рожевий образ культурного відродження в молодій державі. У цьому вони були дуже успішні, тим більше, що на початку 20-их років на Україні проходила українізація, тоді як польський уряд вираштовував українську інтелігенцію в Галичині.

Одначе нова хвиля імігрантів до Канади, що в більшості втікали від переслідувань советської і польської влади за участь у визвольних змаганнях, були свідомі облуди советських комуністів. Натрапивши на зкомунізоване і просовєтсько наставлене українське робітництво в Канаді, старалися їх переконувати про справжній стан українського народу, який на дальшу мету не має виглядів на свободний розвиток в границях нової Російської імперії.

Ці дві протилежні політичні ідеології допровадили в 1921 році до розколу української канадської громади в Онтаріо. Самостійники-націоналісти гуртувалися навколо т-ва „Просвіта” і „Січ” (Українська Гетьманська Організація), а від 1932 р. в Українській Національній Федерації з 16-ма філіями по різних місцевостях в Онтаріо. Комуністи створили свою власну організацію „Юкраїнія Лейбор Темпл” і перебрали провід в Товаристві „Український Робітничо-Фармерський Дім”, які до певної міри субсидював Советський Союз.

Почалася гостра боротьба, зокрема за дома „Просвіти” і „Народнього Дому”, що їх збудували за свої тяжко запрацьовані гроші українські піонери.

Членство і гострота боротьби залежали від політичної кон'юнктури канадського уряду у відношенні до Советського Союзу. Наприклад, в часі Великого Голоду і масових арештів української інтелігенції в Советській Україні багато членів з комуністичного табору відпало, але залишилися провідні кадри, що в пригожий час знову почали перетягати українських канадців на свою сторону. Таку нагоду дав їм вибух Другої світової війни, коли Канада, як частина Британської імперії, стала аліантом Советського Союзу.

Розв'язане в 30-их роках товариство „УРФД” почало діяти знову, арештованих активістів випустили і вони почали одверто ставати по стороні Советського Союзу через масові маніфестації в різних місцевостях Онтаріо по 1500 — 5000 людей, а націоналістично наставлених українців очорнювали перед Канадським урядом як фашистів і гітлерівських колаборантів.

Товариство УРФД переіменували на Українську Асоціацію Допомоги Батьківщині і почали збирати фонди на допомогу Україні і рекрутувати до війська для боротьби з гітлерівською Німеччиною.

В 1942 році величезною демонстрацією 18.000 людей в Мейпл Ліф Гарден біля Торонто просовєтсько настроєні українці вітали делегацію советських воєнних героїв з Людмилою Павличенко на чолі, які агітували за допомогою українців Канади в боротьбі з Німеччиною, розбуджуючи націоналістичні почування слухачів, представляючи в першу чергу відношення німців до українського населення і їхню жорстокість.

УАДБ змінила свою назву в 1942 році на Асоціацію Об'єднаних Канадських Українців. 30-го червня 1946 року 40.000 громадою знову в Мейпл Ліф Гарден вони святкували перемогу над Німеччиною. За те Советський Союз в нагороду українським комуністам уфундував пам'ятник Т. Шевченкові, який відкрито на оселі АОКУ в Овквіл при участі 45-тисячної маси.

1942 р. українські протикомуністичні організації створили Комітет Українців Канади, щоб боротися проти очорнюючої кампанії комуністів. Хоч Комітет мав багато прихильників між канадськими українцями і багато з них служило в Канадському війську, уряд ставився до них неприхильно і з недовір'ям.

Вирішуюча хвилина настала, коли канадським українцям прийшлося домагатися перед канадським урядом дозволу на іміграцію українців, що після

війни знайшлися в таборах ДП в Німеччині і Австрії. Комуністи поставилися до цієї справи дуже негативно, підтягаючи ДП-стів під категорію воєнних злочинців і гітлерівських колаборантів.

29-го травня 1946 року перед канадською Комісією Еміграції і Праці стали до зізнань представники обох груп українських канадських імігрантів: комуністи з АОКУ і КУК. Тільки завдяки переконуючим словам лейтенанта Гордона Панчука, що зустрічався з українськими біженцями в Англії і знав їх незавидну ситуацію та причини протисовєтського наставлення, переконали сенаторів, що закиди комуністів не слухні. Так почалася третя іміграція українців до Канади, а зокрема до Онтаріо. Новоприбулі осідали в більше промислових осередках, де було легше дістати працю, як Оттава, Віндзор і Торонто. Число українських поселенців у цій провінції збільшилося в 1961 р. до 128 тисяч, стаючи найбільшим і найважливішим осередком українського організованого, культурного і політичного життя (перед тим таким осередком була Манітоба).

Сильно протисовєтське наставлення і динамічна діяльність цієї нової іміграції мала величезний вплив на розбудження пронаціональної свідомості серед широких мас старшого еміграційного покоління. Комуністичні організації почали масово тратити своє членство, їхній вплив під сучасну пору дуже послабився, хоч ще залишилося відносно велика група старих активістів.

Велику роль відіграли також відвідування Совєтської України, де вони на власні очі могли бачити облудну совєтську пропаганду.

Найновіші події на Україні і ознайомлювання про них дорогою преси, демонстрацій і публічних виступів посилюють ще більше протисовєтські настрої між канадськими українцями. Українські студенти і молодечі організації мають у цьому велику заслугу.

Про сучасне культурне і політичне життя українців в Онтаріо Я. Балан теж пише дуже докладно, але годі тут про все подавати — краще самі прочитайте.

Подруга Наталка

КОСМІЧНЕ ЗАВДАННЯ

Космічний корабель вдарив об планету. Дітьми затрясло. Ярکو і Рая опритомніли. Вони вилізли з корабля й оторопіли. Ціла планета була покрита сіро-блискучими зубчастими горами. Немов велетенський розбив склянки й пушки та порозкидав куски їх по землі. Ярکو оглянув розбитий корабель. „Наш корабель цілком розбитий” сказав він. „Вірю, що на цій планеті хтось зможе нам допомогти. Не хочу щоб школа мусіла нас рятувати!”

Рая і Ярکو, які були одні з наймудріших учнів у школі космонавтів, виконували цікаве завдання. Вони мусіли довідатися щось нове про космос. А при тому, мали вправляти всі засоби самозбереження. Треба було їм самим рятуватися, інакше не здадуть курсу.

„Що ти думаєш Раю?” — запитав Ярکو. Рая не відзивалася. „Раю, що робити?” Раптом почув дикий вереск. Ярکو вибіг з-поза ракети й побачив, як Рая бігла шодуху до корабля. „Ховайся! Ховайся!” — вона верещала. „Що з тобою?” зі здивуванням спитав Ярکو. Тоді він побачив, чому його сестра втікала. За нею біг велетенський, зубатий, гострий ніж. Височезний ніж був на двох маленьких металевих

ніжках. Довгі руки телепалися по боках. З леза виблискувало п'ять червоних очей. Ярکو побіг до корабля й тримав двері, чекаючи на Раю. „Поспішися!” Рая зближалася до корабля. Вилізла на драбину й ввійшла до середини. Величезний ніж прибіг ближче до корабля. Він почав битися об корабель. Було чути брязкіт металю. „Наш корабель довго не витримає!” — сказав Ярکو. „Що то за потвора?” „Я не знаю! Я пішла подивитися, що за тою скалою і та потвора на мене вискочила. Я вже все бачила, але живого ножа?! Ще й до того з тими ногами й довгими руками... найгірше ті маленькі, огидні, червоні очі! Ів!”

Надворі далі було чути дряпання ножа. „Ми мусимо зголоситися до школи. Хтось по нас виїде та врятує” сказав Ярко. „Так, погоджуюсь! Наше життя важливіше, ніж цей курс” — відповіла Рая. Ярко почав крутити кнопки на солярному радіо. Та з радіо виходило шипіння. „Нічого з того не виїде” — сказав Ярко, „радіо зіпсоване!” „Спробуй наш радар-аларм. Ми його повинні вживати в таких випадках!” — відповіла Рая. Ярко потиснув кнопку. Але ніж так подрапав ракету, що напевно пошкодив

радар. „Рая, алярм також не діє” — сказав Ярکو. Рая сіла у своє крісло. „Ярку, що буде з нами як та потвора надворі нашу ракету обірве?” — журливо запиталася Рая. „Не знаю!”. Ярکو пішов до скриньки з алярмом і знову пробував. „Раю, послухай. Чи чуєш дряпання?” „Та ні! Ні! не чую! Потвора зникла!” Діти обережно вийшли з корабля. „Я думаю, що ми будемо тут досить довго! Ходім оглянути решту планети.”, сказав Ярکو. „Добре! Але треба уважати на ножі”. — журливо відповіла Рая.

Діти йшли по гострих каменюках кілька годин. „Я вже змучена треба відпочити” — сказала Рая. „Добре” — відповів Ярکو, але не на довго. Ми повинні вертатися назад до корабля”. Рая пішла та сіла в темну, холодну печеру. „Тут гарно, але трохи страшно”. Раптом, Рая почула дивні звуки за нею. „Ярку, ходімо, мені тут не подобається!” Ярکو і Рая почали виходити з печери. Земля стала мільйонами маленьких голок. „Авч!” — закричала Рая. „Ярку! Скорше! Ходімо!” Голки вискакували із землі та почали бігти за Ярком і Раєю. „Поспіши!”, — закричав Ярکو — „до корабля”. Діти бігли з усієї сили, але голки наближалися. Голки скочили на дітей та почали їх колоти. „Ав”, заревіла Рая. „Ярку, допоможи!” „Не можу Раю! Вони також на мені”. Голки ще їх кололи, різали і тяли бідних дітей.

Нагло, голки скочили назад у землю. Над гострими голками лежали нерухомі діти. Здавалося їм, що бандажі їх накривали та гоїли рани. „Що за гарне почуття” — подумала Рая.

Раптом, вони збудилися. Вони лежали на ліжку в шкільній лікарні. Ярکو та Рая встали з ліжка та пішли до кляси. Коли вони увійшли до кляси, Ярکو пішов до таблиці та почав розказувати про їхні пригоди. Кляса на них дивно дивилася. „Яромире, про що ти говориш?” — запитав учитель. „Пане професоре, я вам розказую про мої та Раї пригоди на планеті! Ви пам'ятаєте! Ви нам дали завдання. Ми мусіли щось довідатись про іншу планету”... — почав казати Ярکو. „Ярку, я тебе післав з Раєю до шпиталику, бо їй було погано” відповів учитель. „Так, але, ну, ми були на іншій планеті. За нами бігав велетенський ніж та нас врятували хмари білі. Та нас бандажі обкрили. Та... дивіться, я вам покажу. Бачите на мойому пальці той бандаж?” — запитав Ярکو. Ярکو подивився на бандаж. Бандажик до нього моргнув і зник.

Тамара Онишук
9-та кляса

Із збірки „Струни” УКШколи ім. Ц. Паліїв
Торонто

ЗВЕРТАЮСЯ ДО ТЕБЕ, МІЙ СВЕТРЕ...

Звертаюся до тебе, мій светре,... і пам'ятаю, які то ми мали пригоди. Ти мені був приятелем цілий рік. Пам'ятаю я, як навесні ти мене накривав в дощі і мені потепліло. Вліті я тебе вбирала, коли ходила по пляжі і ти часто мені служив як коц, коли я сиділа і дивилася задумана на хвилі. Я пам'ятаю, як восени ми годинами ходили між різнокольоровим листям в лісі біля струмочка і твоя груба біла вовна мене хоронила від вітру. Взимі ти був моїм найліпшим приятелем. Коли я падала на лешатах, ти був між мною і снігом і хоронив мене від холоду. Вечорами, коли вітер розкидав сніжинки, а я сиділа перед вогнищем з горнятком чаю, я натягала твої довгі рукави і накривала свої зимні руки. Ти мій светре, ро-

ками мене притулював і заспокоював. Скільки разів я плакала в твої рукави? Скільки разів тебе вбирала і відразу ліпше чулася? Як часто, мій светре, ти служив мені замість коца, дощовика, подушки; як приятель? Я тепер з тобою сиджу, і гладжу твою грубу вовну, яка колись була біла, як сніжинка, а тепер пожовкла від старости і від частого вжитку. Ти, мій светре, довго мені служив, і ти є моїм добрим товаришем.

Марія Мельник
9-та кляса

Із збірки „Струни” УКШколи ім. Ц. Паліїв
Торонто

ЧОМУ Я ПРИЇХАЛА НА ШКОЛУ БУЛАВНИХ?

Мушу сказати, що я особисто не хотіла їхати на Школу Булавних. Я чула різні вісті про цей вишкіл, і вони насправду не були приємними. Я думала, чому себе піддавати, ще й добровільно, на таку торттуру?

Але мій тато, нетерпеливий і жвавий Лісовий Чорт, просто сказав, що я мушу їхати. „То не залежить, що ти хочеш лишень бути новацькою виховницею, — говорив він. — Як ти думаєш бути коменданткою цілого табору без Школи Булавних? Ти там навчишся, як бути провідником.”

Святе слово промовлене, і я виїхала на Школу Булавних.

Тяжко сказати які думки приходили мені в перших днях табору, але чим більше днів минало, тим більше мені подобався вишкіл. Недармо вишкіл був тяжкий і фізична праця тяжка, але люди мусять

себе до всього пристосувати — інакше життя було б нудне. Приїхавши до табору, я і не думала колись стати подругою та ще й в таборі! Але бачу тепер, що маю ту силу, ту охоту, та і те знання, щоб бути подругою в таборі. Одинока річ, що я перше мушу зробити, — це вичерпати всі мої ідеї і всю мою охоту до новацького виховування. Знаю, що тоді в мене відкриється нове джерело до праці з юнацтвом.

Виглядає так, що тато знову мав рацію, але знаю, що не у всьому. Я тепер мушу його навчити як купувати виряд (такий, як я завжди хотіла, але він думав що інше) і зможу розказати йому, тому Лісовому Чортові, яку він помилку зробив і яку я помилку зробила.

ст. пл. Ія Дац

Із газетки Школи Булавних 1986 р.

п.н. „Піонірка”

ЦВІРКУНИ

Іван та Люда Михайленки уже одружені два роки, і на Людин день народження вони поїхали на вакації до Нової Зеландії. Найшли собі маленький готель коло маленького озера. В озері можна ловити рибу та вугрів, але заборонено плавати човнами.

Іван та Люда пішли до озера після вечері.

„Ой, як гарно тут, Іване, — сказала Люда — чи чуєш, як цвіркуні співають?”

Тим часом підійшов до них американець. Чоловік був низький ростом та мав таку бороду, що рот та ніс були заховані.

„Чуєте, як цвіркуні співають?” — запитав американець.

„Так, — відповіли Іван та Люда — гарно співають.”

„Якщо б ви знали б про що вони співають, то не сказали б, що гарно” — на їхню відповідь сказав чоловік.

Люда трохи була боягуз і як оце почула, то злякалася.

„Прощу, — сказав американець, зайдіть до готелю і там поговоримо.”

„Вибачте, пане — промовив Іван, — ми вашого імени не знаємо, а ви запрошуєте нас на гостину.”

„Моє ім'я, — сказав американець, — Дикий, Михайло Дикий.”

Зайшли вони у готель, і пан Дикий замовив пля-

шку вина, налив Іванові, Люді й собі та почав говорити:

„Слухайте, як вони співають. Я сім років їх слухав і вчора я узнав, про що вони співають, — сказав пан Дикий. — Вони говорять один до одного по Морській Абетці”.

„А що вони кажуть?” — питає Іван.

„Імена померлих,” — відповідає пан Дикий.

Пан Дикий вийняв із кишені чорний бльокнотик. У цьому бльокноті були написані якісь літери та якісь рисочки.

„Бачите, усі ці рисочки?” — запитав пан Дикий. — „Оцими рисочками вони говорять.”

„Я не розумію, — сказав Іван, — покажіть нам, як вони говорять.”

„Добре, я вам покажу, — відповів пан Дикий, — будьте дуже тихо, прошу.”

Сидить пан Дикий та слухає, а тоді собі муркоче.

„Пульс, пульс, тихо, тихо, пульс, тихо, пульс, пульс, тихо, тихо, тихо, пульс...”

І оце так пан Дикий сидів п'ять хвилин і собі муркотів.

„Я думаю, це вже досить,” — голосно сказав пан Дикий.

Як пан Дикий оце сказав, Іван та Люда злякалися, бо ніхто не говорив, усі слухали цвіркунів, а пан Дикий так голосно вигукнув:

„Ось дивіться, — сказав пан Дикий, — вони говорять оці імена: Ярослав Бий, Григорій Сок, Марія Калина, Леся Ук... Бачите, це не є ніякі жарти, вони говорять імена померлих.”

Іван бачить, що Люда аж трясеться, то він її пригорнув, кажучи: „Не бійся, Людо, я думаю, це тільки байка. Пане Дикий, — додав Іван, — уже одинадцята година ночі, ми дуже змучені, ми завтра до вас прийдемо й поговоримо.”

Пішли Іван та Люда до своєї кімнати, а по дорозі Люда каже:

„Іване, я тепер ніколи не могтиму слухати, як цвіркуни співають.”

Зайшли вони в кімнату. Іван пішов митися, а Люда сіла на ліжко та слухала цвіркунів та час від часу уявляла собі цвинтар.

„Людо! — гукнув Іван, — дай мені рушника та ходи митися.”

Дала Люда Іванові рушника та пішла митися. Як помилася, то помолилася Богу та лягла спочивати.

Прийшов ранок і вони вже забули про цвіркунів та пана Дикого. Після сніданку вони пішли купатися в озері, а на обід, замість їсти у готелі, пішли до італійського ресторану і там досить довго сиділи, їли та говорили.

„Як тобі оцей день подобався?” запитав Іван.

„Мені оцей день дуже подобався.” — відповіла Люда, — „А тобі?”

„Так мені також приємний день був,” — відповів Іван. — „Підемо назад до готелю і там коло озера посидимо?” — запитав Іван.

„Добре,” відповіла Люда „підемо.”

Підходить до них офіціант і питає:

„Вибачте, пане, ви ще щось хотіли б замовити?”

„Ні, дякую, — відповів Іван. — Скільки ми маємо заплатити?”

„Сорок шість долярів і двадцять центів!” сказав офіціант.

Іван заплатив і вони пішли назад до готелю. Тільки зайшли у готель, а пан Дикий підбіг і трохи не розплакався:

„Ой, де ви були цілий день? — запитав тремтячим голосом пан Дикий — ходіть зі мною, прошу.”

Пан Дикий посадив нас коло столу і замовив пляшку вина. „Я сьогодні знов слухав цвіркунів і записував усі імена, і я своє ім'я почув,” — сказав пан Дикий одним духом. „Слухайте, вони тільки моє ім'я кажуть: „Михайло Дикий, Михайло Дикий, Михайл...”

„А що ми можемо зробити?” — запитав Іван.

„Будьте зі мною, — відповів пан Дикий, — щоб вони мене не дістали.”

Люда нервово подивилася на Івана.

„Я вам не буду перешкоджати — додав пан Дикий, — я буду сидіти окремо, але я мушу вас бачити.”

Пішов пан Дикий до іншого стола і там сів та дивився уважно на Івана та Люду.

Тим часом Іван з Людою уже кінчили своє вино, і Люда каже:

„Чи не підемо тепер відпочивати, бо вже дванадцята година ночі.”

„Добре, підемо.” відповів Іван.

Тільки Іван та Люда встали з-за столу, то пан Дикий підбіг до них і питає:

„Куди ви йдете?”

„Відпочивати, пане Дикий, — відповів Іван, — Уже дванадцята година ночі.”

„Дякую, що стільки ви зі мною сиділи, — сказав пан Дикий — я дуже вдячний.”

„Добраніч, пане Дикий,” — сказали Люда і Іван.

„Ще одне, Іване, — крикнув пан Дикий, як ми уже ішли до нашої кімнати, — молги б ви лишити свої двері трохи одчинені і прийти до мене, як я покличу? Я у двадцятій кімнаті.”

„Добре, пане Дикий, — відповів Іван, — я те зроблю.”

* * *

Десь перед четвертою годиною ранку жакливе верещання пробудило Люду та Івана.

„Що таке Іване?” — спитала Люда тремтячим голосом.

„Пан Дикий,” — відповів Іван.

Іван раптово встав з ліжка і кинувся бігти до пана Дикого, але Люда сказала:

„Не лишай мене!”

„Ну, то ходи зі мною, — відповів Іван.

Разом вони підбігли до його дверей, і Іван крикнув:

„Пане Дикий, що трапилось?”

Ніхто не відповів але Іван почув щось що шуміло, мов мільйони крил, що шелестіли, а потім затихло.

Забігли молоді і побачили розбите вікно і на підлозі Пана Дикого у калюжі крові. Люда заверещала і зомліла. Іван підбіг до пана Дикого і відчув дуже слабкий пульс. Пан Дикий тоді щось казав:

„Ярослав Бий”

„Михайло Дикий”

„Іван Михайленко”

„Люда Михайленко”

Як сказав оце пан Дикий, то замовк. Стало тихо, тільки було чути шелест цвіркунів.

Антін Мішура

Антін Мішура, 15 р. студент Школи Українознавства в Ессендоні біля Мельборну. Це його оповідання відзначене на 8-му конкурсі молодечої творчості в Мельборні 14.7.1985 р. Конкурс проголосив Літературно-мистецький Клуб ім. В. Симоненка.

ЧИ ЗНАЄШ ТИ ПРО УСП

СТОРІНКА ПРО УЛАД СТАРШОГО ПЛАСТУНСТВА

УСП В НІМЕЧЧИНІ

ПОДАВ СТ. ПЛ. СТЕПАН СПЕХ, СМ
КРАЙОВИЙ РЕФЕРЕНТ УСП В НІМЕЧЧИНІ

На таборі УСП: зліва, Осип Спех, Андрій Сімків, Богдан Сотурчак, Богдан Комаринський, Марта Захарків, Тана Чорній.

В останньому часі старші пластуни в Німеччині стали дуже активними. Крім сходін УСП усі зайняття старших пластунів спрямовані на практичне пластування.

В червні 1985 р. відбувся старшо-пластунський табір на площі Гохлянд біля Кенігсдорфу. Програма табору складалася в першій мірі зі спортивних занять, але включала також дискусії на різні актуальні теми. Очевидно під час цілого табору падав дощ, і на площі таборування створилося усім відоме болото, про яке вже співали учасники ЮМПЗ 1983 р. в Німеччині.

Старшо-пластунський табір мав такий великий успіх, що ми вирішили видати фоторепортаж про табір. Це був рівночасно „день народження” газетки УСП в Німеччині, якій ми дали назву „Кенігсдорф Обсервер”. Від того часу „Кенігсдорф Обсервер” інформує далеко віддалених старших пластунів в Бельгії й Франції про нашу діяльність. Зацікавлені пластуни в інших країнах можуть одержати „Кенігсдорф Обсервер” від Крайового Референта УСП в Німеччині.

Один рік після старшо-пластунського табору відбувся „ВОРКШОП УСП” в дуже романтичній хаті серед баварських гір. Темою цього „воркшоп” був спів, а наша мета — навчитися багато нових пісень і видати таборовий співаник з усіма піснями, які пластуни в Німеччині співають. Цей співаник ми нажалі не могли видати, бо коротко перед виїздом в гори кілька старших пластунів відмовили свою участь — і нас було просто за мало. То ми головню разом співали, а поза тим прожили в горах приємні дні.

Всі учасники дуже задоволені з відпочинкового „воркшоп”, а в наступному числі помістимо „Кенігсдорф Обсервер” фоторепортаж про цьогорічний старшо-пластунський „воркшоп”.

З приємністю можна ствердити, що діяльність УСП в Німеччині на цих двох подіях ще довго не кінчається. Використовуючи спортове тіловиховання на старшо-пластунських таборах, створилася відбиванкова дружина УСП. На турнірі відбиванки в Мюнхені (де брали участь дружина СУМ з Мюнхену, олімпійська дружина СУМ в Німеччині, студенти Українського Вільного Університету в Мюнхені, учасники кобзарського курсу в Мюнхені й емігранти з Польщі) старшо-пластунська дружина зайняла третє місце!

Старші пластуни в Німеччині є не лише добрі таборовики і добрі спортовці, вони в більш-менш повних одностроях також гідно репрезентують організацію Пласт під час зеленосвяточної процесії на цвинтарі, в день українського політвизня, при посвяченні різних прапорів і т.п.

Говорячи про діяльність УСП треба згадати також працю старших пластунів, яка взагалі не виявляється як діяльність УСП, але яка коштує старших пластунів чи не найбільше нервів і енергії: це організування Свята Весни та літніх таборів для новацтва й юнацтва! І кінець-кінцем також виховна праця в доміві під час року.

Крім цього належить плекання українських традицій, як наприклад, колядування й організування Андріївського Вечора, до незмінних і приємних обов'язків старших пластунів.

Хто собі до тепер уявляв, що УСП в Німеччині є не-діяльний, хіба вже переконався що так не є — а як ні, нехай замовить „Кенігсдорф Обсервер”, який буде стало інформувати його про діяльність старших пластунів в Німеччині.

На „Воркшопі”: сидять зліва: господар дому, Степан Спех, Осип Спех, Тана Чорній, Андрій Сімків.

КУРІННІ РАДИ

„ОРДЕН ХРЕСТОНОСЦІВ”

19-та Велика Рада Ордену відбулася 16-17 серпня 1986 р. на Вовчій Тропі.

— вибрано провід: курінний: Олег Данилюк (Гро-мозвід); заступник: Боян Онишкевич (Шлях по Європі); писар: Юрій Білик (Слава); скарбник: Богдан Кульчиш-кий (Розбийсерце); реф. Кандидатів: Андрій Данилюк (Фльориди); хорунжий: Роман Ковальчук (Коко)

— прийнято 13 нових лицарів

— плян праці: взяти участь у святкуванні 1000-ліття Християнства в Україні, організувати прогулку до Непалу в 1987 р., взяти активну участь в ЮПЗ в Канаді, далі активно працювати в ділянці виховання пл. молоді.

— Адреса курінного: Oleh Danyluk

48-27 91 Street

Elmhurst, NY 11374

ОСЕРЕДОК : ЧІКАГО!

Збірна знімка з старшо-пластунського пікніку який влаштував Осередок Праці УСП в Чікаго в жовтні 1985 р. Осередок також перший в ЗСА що зложив даток \$50 щоб допомогти покрити кошти компютера в канцелярії КПС.

В другому ряді друга зліва: Христя „Дюдя” Панчук, ЛМ — осередкова.

РЕЗОЛЮЦІЇ ТА ПОБАЖАННЯ

Подаємо резолюції та побажання схвалені Комісією УСП на КУПО та рівночасно 12-им Загальним З'їздом УСП, які заторкують УСП у цілому світі.

РЕЗОЛЮЦІЇ

1. Комісія УСП закликає крайові проводи УСП прийняти і ввести в життя новий формуляр зголошення, який включатиме права і обов'язки членів уладу УСП. Формуляр буде виготовлений Головним Булавним УСП згідно з дорученням XII З'їзду УСП.
2. Комісія УСП закликає курені УСП включитися в дію єдності Пласту активним посиленням зв'язків із своїми членами в різних країнах, а особливо нав'язанням комунікацій з осередками УСП по різних країнах.
3. З огляду на малий чисельний стан УСП по декотрих країнах, де існує Пласт, комісія УСП підтримує створення експериментальних мішаних куренів по тих країнах.
4. Комісія УСП закликає членів УСП брати активну участь у Світовому Конгресі Молоді під час Року Молоді — 1985 —, як підтримку програми СКВУ та працю його голови, пл. сен. Петра Саварина.

ПОБАЖАННЯ

1. Комісія УСП закликає до ближчої співпраці між членами УСП і УПС.
2. Комісія УСП підтримує ідею злучення пластових журналів „Готуйсь”, „Юнак” і „Пластовий шлях” в одну публікацію (до 1986 р.), в якій теж могла б появитися сторінка для виховників з порадами — як найкраще використати дане число у виховній праці, як і також поліпшити справи УСП.
3. Комісія УСП закликає всіх членів УСП причинитися до того, щоби Пласт присвятив у своїй програмі увагу виробленню релігійного відчуття і чуйности до релігійних справ в житті пластунів.

ЮНАЦТВО — МОВА — ПРАВОПИС

Зразу скажеш: Мова — це зрозуміло. Але чому б юнацтво мало цікавитися особливо правописом тобто „українським спеллінгом”? Чи не досить учимося про нього у школі? І так і ні. Тут хочу сказати тобі про правопис те, про що у школі українознавства говорять мало, або й зовсім не згадують.

Знаємо, що кожна культурна мова має дві форми — усну (говорену) і писану (письмову). Усна мова далеко давніша за писану, і вона насправді історично важливіша. Як вимирають люди, що даною мовою говорять, то пропадає з ними й мова. Саме тому Пласт таку велику вагу надає говореній, повсякденній українській мові.

Але пов'язання між писаною мовою і живою мовою може бути дуже різне — від дуже слабкого зв'язку до дуже тісного. Так, наприклад, з одного боку маємо китайські ідеограми. Це рисунки-символи, з яких кожний означає ціле слово — якусь річ або поняття. Китайці по-різному читають ідеограми у різних частинах Китаю, а японці знову ж читають ці самі знаки навіть зовсім іншою мовою — японською. З другого ж боку маємо такі мови як італійська, еспанська та німецька, у яких кожній літері чи комбінації літер відповідає майже завжди один звук. Про такі мови кажемо, що в них правопис фонетичний. Англійська та французька мови лежать поміж тими двома крайніми випадками. У них нема точних правил як написане прочитати, а одна літера чи комбінація літер може відповідати багатьом різним звукам (що робить ці мови чужинцєві важкими до вивчення).

У слов'янських мовах, наприклад, українській, польській, чеській, російській вимова тісно пов'язана з писаною мовою. Тому в них спосіб написання кожного слова, тобто його ПРАВОПИС, вказує на його вимову. А тому важливо, щоб написання слів, а особливо слів та назв запозичених з інших мов, відбивало їхню вимову в оригінальній мові настільки точно, наскільки закони вимови нашої мови на це дозволяють.

Недобрий правопис не лише веде, отже, до спотвореної вимови запозичених слів, але він може калічити, деформувати й вимову власних слів нашої мови. Ця небезпека існує саме в українській мові, яку ворог, що займає тепер українські землі, хоче якнайбільше наблизити до своєї російської мови. А робить це накидаючи українцям недобрий поросійщений пра-

вопис. У школах Вільного світу нас учать правопису, який звуть загально „Харківським”. Це тому, що його опрацювали наші вчені у місті Харкові (що був тоді столицею України) в 1928 році і там же тодішній уряд, що був тоді в справах мови ще незалежний від диктату Москви, його затвердив до вжитку один рік пізніше. Цей правопис укладали наші мовознавці з усіх земель України, тому його можна уважати соборним.

Щодо чужих слів і назв Харківський правопис орієнтувався на Західну Європу, що ніяк не подобалося імперіялістичній Москві. За наказом з Москви Українська Академія Наук міняла його поступово декілька разів, наближаючи його шораз ближче до російського правопису. Наприклад у 1933 р. викинено з української абетки літеру Г тому, що тоді як українська мова має літери і звуки Г і Г, то російська мова має тільки одну літеру Г (яка вимовляється як Г).

Чому теперішній офіційний правопис, вживаний в Україні некорисний для української мови? Тому, що він спотворює українську вимову, головню ж вимову чужомовних запозичених слів. Ось кілька прикладів:

Написання слова у чужій мові:	Написання за Харківським правописом	Написання за теперішнім підсовєтським правописом
Hemingway	Гемінгвей	Хемінгуей
Reagan	Реген, Рейген	Рейган
Mark Twain	Марк Твейн	Марк Твен
España	Еспанія	Іспанія
Texas	Тексас	Техас
hockey	гокей	хокей

Але в рідних українських словах літера Г потрібна. Хто чув звук, який видають гуси, знає, що вони ГЕГАЮТЬ, а не „гегають”.

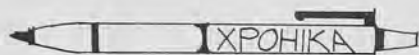
Брак літери Г не дозволяє розрізнити слова ГНІТ (тиск, переслідування) і ГНІТ (у свічці, англ. wick). Інший приклад калічення природної української вимови підсовєтським правописом є запозичені чужомовні слова, в яких зберігається голосний звук і з іншим голосним звуком. Звукових сполучень ІЕ, ІА та ІУ в народній українській мові немає (хоч є в російській). Офіційний правопис каже писати: „дієта”, „фіалка” та „іуда”, хоч українці від століть вимовляють ці слова як ДІСТА, ФІЯЛКА та ЮДА. Так ці слова і пишемо за Харківським правописом.

Хоч у Вільному світі є окремі люди, що згодні прийняти поросійщений правопис, який обов'язує в поневоленій Україні, велика більшість українських мовознавців та інших діячів культури переконані, що Харківський правопис треба зберегти, а не підкорятися в цій справі диктатові з Москви. Очевидно українська мова за більше як 55 років від ухвалення Харківського правопису трохи змінилася як і кожна інша мова. Тому цей правопис треба трохи доповнити, а „Правописний словник” Г. Голоскевича, що на цьому правописі ґрунтується, треба поправити та усучаснити. (Над тим працюють наші мовознавці у Вільному світі, хоч однозгідності у багатьох питаннях ще покищо немає.)

Харківського правопису вживають усі пластові видання як і велика більшість наших газет і журналів. Він допомагає втримати українську культуру поверненою лицем до Заходу, за що боролися і вмирили наші письменники, наші культурні й громадські діячі багато десятиліть.

У цій статті ми старалися показати: що мова і правопис тісно пов'язані; що Харківський правопис ліпше відповідає духові української мови, як накинений і поросійщений правопис сучасної України; що українці у Вільному світі повинні Харківський правопис уживати та закінчити працю над його доповненням та усучасненням.

Старий Вовк

ТАБІР ЮНАЧОК НА НОВОМУ СОКОЛІ

Табір юначок із членами проводу

„Із рідною землею поріднюсь” — цими словами поета Василя Стуса назвали юначки цього річного свій табір на Новому Соколі, бо табір був присвячений його пам'яті. Окремі курені носили назви поетичних збірок поета — „Свіча в свічаді”, „Зимові дерева”, „Птахи душі”. Прибуло 48 учасниць, а коменданткою була пл. сен. Ніна Самокіш, Верх. Бунчужною була ст. пл. Таня Хвесик, писарем — ст. пл. Ася Бабюк, булавними — ст. пл. Маруся Бачинська, пл. юн. Олеся Бутенко, інструкторками — юн. Маланка Турченко і юн. Христя Савицька. Всі вони є майже абсолювентками Школи Булавних.

Не зважаючи на те, що багато днів падав дощ, програма табору була цікавою, і юначки не втрачали бадьорого настрою.

Перша велика ватра була присвячена покійному поетові Василю Стусові і відбулась у справді святовому настрої. З цієї нагоди юначка Ліля Мандзик нарисувала великий портрет поета, і він висів над брамою до табору. На оселю приїхала пл. сен. Надія Світлична, Верх., яка особисто знала поета, і розказала всім про його мужність, талант і кришталевий

характер. Юнацтво деклямувало його вірші. Пізніше подруга Надійка надіслала юначкам привіт, який поміщено в газетці:

Дорогі Юначки!

І стало тихо, і світочно, і вічно.

Вітаю сердечно юначок Нового Сокола, які вирішили із рідною землею поріднитись з допомогою одного з її найкращих синів — Василя Стуса.

Сподіваюся, що ватра, брама, хрещення, навіть випробування грозою, не дадуть Вам збайдужніти.
пл. сен. Надія Світлична

Входова брама до табору юначок

На день Пластуна відбулася ватра, присвячена Романові та Юрієві Шухевичам, Симонові Петлюрі, 75-літтю Пласту та жертвам катастрофи у Чорнобилі. Кожний табір виступав з точками, присвяченими одній з цих осіб чи подій. Під кінець коменданти таборів поклали на вогонь ватри вінок в пам'ять жертв Чорнобиля.

А вдень юначки мали показовий впрям, на закінчення якого уложили ім'я Василя Стуса біля його портрета.

Брама до куреня п.н. „Зимові дерева”

Комендантка табору пл. сен. Ніна Самокіш із членами булав

Відбулась також теренова гра, присвячена Василю Стусові. Гра відбувалась далеко від табору і юначки пройшли цю віддаль — вісім миль — пішки.

В часі табору багато юначок здобуло відзнаку фізичної вправності та вмільости: піонірки, мандрівництва, табірництва, журналістики, акторства, співу. Чотири юначки підвищили свій ступінь до розвідувачки, а одна стала пластуною учасницею та складала пластову присягу.

Четверте юнацьке пластове відзначення одержали: Харитя Петріна (Дітройт), Наталка Смик (Ютика), Христя Заяць (Чикаго), Ромася Худьо, Марта Івасечко (Нью Джерзі), Таїса Бушнелль, Соня Плешкевич, Ліля Мандзик.

Видано таборову газетку „Медитація”, редактором якої була Ліля Козіцька, ілюстратором Ліля Мандзик, а членами редколегії Таїса Яцусь, Лариса Бендюк, Оксана Дупляк та Наталка Смик.

Брама до куреня п.н. „Свіча в свідчачі”

Брама до куреня п.н. „Птахи душі”

МОРСЬКИЙ ТАБІР СТАРШОГО ЮНАЦТВА „ПУПЦЕМ ДО СОНЦЯ”

Сонце гріло нам плечі, коли ми від’їжджали з Кінгстону. Наш табір тривав тільки вісім днів, але це були прекрасні соняшні й цікаві дні. Наш друг адмірал, пл. сен. Юрій Даревич, нас добре ганяв по воді озера Онтаріо недалеко міста Кінгстону. Кожного дня ми пливли вітрильниками мінімум три години, аж причалили на місце, на одному з островів, де ми мали ночувати. Ми навчилися назви частин човна, як використовувати вітер, щоб їхати якнайшвидше по воді і, що справді значить бути чорноморцем. Опалювання і купіль були щодня. Бачили ми також різні човна, чудову природу в „Парку Тисячу Островів”, містечка Ганоквей і Кінгстон. Найважливіше — ми навчилися жити на човні. Під час дня, ми пливли трьома вітрильниками, у вечорі ми спали на човнах або під шатрами.

Наші човни називалися „Івасик”, „Телесик”, і „Чайка”. На островах, де ми причалювали на ніч, було видно як зорі по небі танцювали до музики й співу пластунів. Між іншим, окрім друга Даревича, нашими доповідачами були пл. сен. Роман Зазуля,

пл. сен. Тарас Закидальський і ст. пл. Андрій Яців, Олег, Зенон і Любомир Хабурські й Андрій Шука. Також була єдина подруга, пл. сен. Оксана Закидальська. Наші молоді моряки, а було нас 12, навчилися за пару днів що робити. Вони зрозуміли, що робити, коли плавання під вітром, як орудувати вітрилами — які линви притягати, які попускати.

ст. пл. Андрій Шука один із впорядників табору учасників заглиблений в читанні

Учасники табору: перший ряд зліва: Тарас Закидальський, Ева Стець, Рома Комарницька, Наталя Цмоць, Арета Комарницька, Роман Хабурський, Олег Хабурський; другий ряд: Оксана Закидальська, Надя Ковальська, Богданка Ковальська, Мірко Джулинський, Стефко Кузик; третій ряд: Юрій Даревич — адмірал табору, Любоко Хабурський, Павло Кушніренко, Ромко Даревич, Роман Маслей і Лана Жила

Тиждень перейшов нам так швидко, що ми не могли повірити, що табір скінчився. В ту хвилину, коли ми приїхали назад до порту в Кінгстоні, я думаю, що всі наші серця плакали, бо ми зрозуміли, що наше морякування скінчилося. Ніхто з нас не забуде цього табору, бо ми вже в серці і в душі молоді моряки.

Подав
пл. розв. Стефко Кузик
Торонто

ВІЇЗД З ПОРТУ

Її очі його чарували
Він не хотів виїжджати
Але був час
Човен не буде чекати
Він не міг її залишати
Він прибіг
Її поцілував
Їм сльози почали ллятися
Та плисти як ріки
Він обійняв її
І не хотів пустити
Подивилися в очі
Один одному
Виїжджати
Бути без неї
То не було справедливо
Він того не міг робити
Але вона плачучи
Сказала йому:

Іди хлопче
Іди і будь моряком
Я зачекаю на тебе
Зачекаю доки ти приїдеш
Бо ти все будеш
Мій улюблений.

Пл. розв. Стефко Кузик
Торонто

ТАБІР ЮНАЧОК НА ВОВЧІЙ ТРОПІ

Цього року окружний табір юначок на Вовчій Тропі відбувся від 5-го до 26-го липня під назвою „Юначка в двох світах“. Таборували разом 64 юначки з різних станиць: Філядельфія, Нью Йорк, Ньюарк, Пассейк, Дітройт, Нью Бронсвік, Бостон, Нью Гейвен, Олбані, Гемпстед, Денвер, Сиракюзи-Ютика, Торонто та навіть Мюнхен. Було також декілька самотниць.

Табір провадила пл. сен. Ніля Павлюк з поміччю пл. сен. Зені Брожини і пл. сен. Марійки Леськів, заступниці комендантки. Бунчужною була ст. пл. Роксоляна Телепко, а писарем ст. пл. Лада Онишкевич. Старші пластуни Дарка Ласовська, Катя Масник, Марта Беднарська, Ганя Юрчак та Христя Рабій склали знамениту булаву.

Провід табору юначок з головою КТК пл. сен. Іваном Гвоздою. Від ліва до права: ст. пл. Лада Онишкевич, ст. пл. Роксоляна Телепко, пл. сен. Марійка Леськів, пл. сен. Ніля Павлюк, пл. сен. Зеня Брожина, пл. сен. Іван Гвозда, ст. пл. Христя Рабій, ст. пл. Марта Беднарська, ст. пл. Дарка Ласовська, ст. пл. Ганя Юрчак

Склад учасниць також був значний, а дев'ять юначок одержали четверте відзначення: пластунки розвідувачки Христя Головінська, Рома Зубенко, Андрея Бойкович, Христя Літинська, Наталя Олинець, Леся Мисак, Стефа Копистянська, Дебі Андерсен та Ксеня П'ясецька. Також декілька юначок були іменовані до першої та другої проби.

Юначки варять вечер'ю на дводенній прогульці

Протягом табору зайняття юначок включали піонірку, спів, спорт, ватри та вогники. Юначки успішно та весело помандрували на дві прогульки — перша була одноденна прогулька на озеро, де всі купались та гарно обпалювались на білому пісочку. На другу прогульку юначки розділилися на дві групи, а прихильниці перебули два дні з юначками з Бобрівки. Учасниці та розвідувачки разом з юнаками вирушили на дводенну прогульку в гори. Багато зайнять протягом табору були спільними з юнаками, наприклад, маскарада, гутірка про фехтування, яку давала сест. Гануся Легедза, вогники, теренова гра та „дощеві зайняття” — спів, гри і забави. Юначки та юнаки також взаємно робили на себе напади однієї ночі.

До табору загостили визначні гості: голова КТК пл. сен. Іван Гвозда, крайова комендантка юначок пл. сен. Христя Ковч, Начальний Пластун Юрій Старосольський, та Владика Василь Лостен. Також відвідали нас юнацькі табори з Бобрівки і табір новачок з нашої оселі.

Сама назва табору „Юначка в двох світах” — це ідея, яку юначки підібрали після гутірки под. Зені Брожни про конференцію „Жінка в двох світах” та про сучасні події в українському суспільстві. Юначки хотіли пристосувати цю ідею до себе та бути активними і в американському та українському світі.

Дозвілля над озером на прогульці

Під проводом комендантки Нілі Павлюк, яка провела гутірку про становище „О.С.І.” щодо українського суспільства, кожна юначка окремо написала до свого конгресмена та сенатора. У цих листах дівчата висловили обурення про співпрацю американського „О.С.І.” з КГБ в справі посуджування деяких українців у нацистських

Смачна вечер'я?

кримінальних акціях. Такою працею наші юначки старалися не тільки приємно провести три тижні серед природи та в українському пластовому світі, але й вплинути на зовнішній американський політичний світ.

ст. пл. Лада Онишкевич

3-Й КУРІНЬ ІМ. С. ПЕТЛЮРИ В ТОРОНТО

Юнаки з Торонто, які згуртувалися в 3-ому Курені УПЮ-ів відбули святочні сходи з приводу 60-річчя трагічної смерті свого Патрона із відповідними доповіддями і з того приводу написали до Бібліотеки-Музею імени Симона Петлюри в Парижі.

Директор бібліотеки Петро Йосипишин відповів юнакам окремим листом якого зміст подаємо.

Париж, 5 серпня 1986

*3-й Курінь Уладу Пластунів Юнаків
ім. Головного Отамана Військ і Фльоти
Симона Петлюри
Пластова Станиця Торонто, Канада*

Юнацтво-учасники ЮМПЗ-1983 у Німеччині прибули на могилу Отамана Симона Петлюри в Парижі, щоб скласти вінок і виявити свою пошану

Дорогі Друзі,

З великою приємністю одержали Вашого листа, в якому Ви подали про засновання Вашого Куреня, прийняття за Патрона Головного Отамана сл. п. Симона Петлюри і гімн Куреня.

Гімн дуже зворушливий, текст його подамо у черговому бюлетені Бібліотеки.

Дуже приємно, що Ваш Курінь відбув святочні сходи у 60-ліття трагічної смерті Патрона Куреня сл. п. Симона Петлюри, на яких були змістові доповіді: „Петлюра символ лицарства” і „Петлюра як дипломат”.

Пришліть нам ці доповіді, а також копію прапора Куреня.

Донька Симона Петлюри Леся, а по документах — Лариса, народилася 25 жовтня 1912 року, померла 6 листопада 1941 року в Камбо, південь Франції, де вона була з Мамою — Ольгою. Померла на сухоти. Похована на цвинтарі Монпарнас, у могилі з Татом.

У Парижі вчилася в ліцеї Фенелон. Належала до Пластового Гуртка в Парижі, який великої активності не проявляв, був мало численний.

Щиро вітаємо Заряд Куреня, всіх Славних Пластунів та бажаємо всім всього якнайкращого й успіху у Вашій благородній активності.

СЛАВА УКРАЇНІ!

**Петро Йосипишин
Директор Бібліотеки-Музею**

До нас пишуть...

Наші читачі і співробітники пишуть до нас при різних нагодах та із різних причин. Приємно нам однак, що пишуть вони не лише про зміст „Юнака”, збірку грошей на нього чи інші пластові події, але також хочуть поділитися із нами своїми радісними родинними подіями. Ось наші співробітники та пильні читачі із рядів старшого пластуництва з радістю повідомили нас про народини їхньої „новачки”. Гратулюємо щасливим батькам і бажаємо їм багато потіхи та соняшних хвилин із маленькою Людмилою!

Редакція „Юнака”

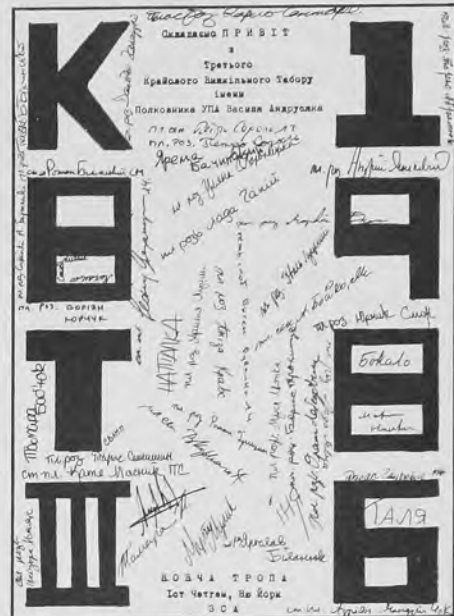

ПРИВІТИ ДЛЯ „ЮНАКА”

Знову наплило до нашої редакційної течки ряд привітів із недавно відбуutih літних таборів.

1. Виховно-вишкільний табір УПЮ-ів на „Вовчій Тропі” під назвою „Грішники Господа” пересилає редакції „Юнака” „Пекельний привіт” з підписами членів проводу з яких більшість належить до куреня УСП „Орден Хрестоносців”.

3. Третій Крайовий Вишкільний Табір в ЗСА імени Полковника УПА Василя Андрусика переслав привіт із „Вовчої Тропи” з підписами проводу і усіх членів табору.

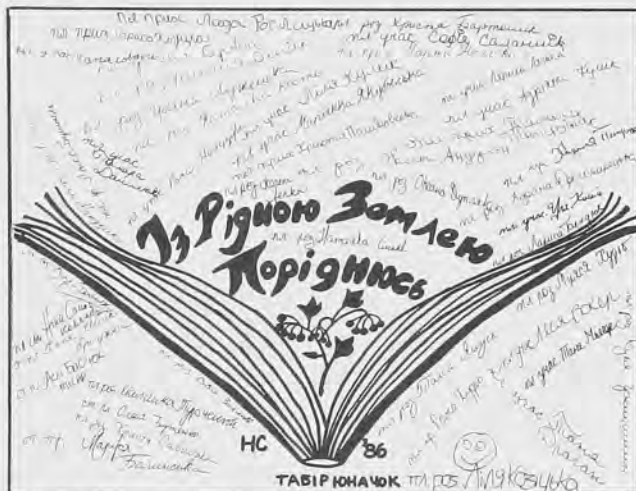
2. Х-ий Курінь УПЮ-ок ім. Ольги Косач з Торонто пересилає привіт із табору „Лісові принцеси” на озері „До” Онтаріо.

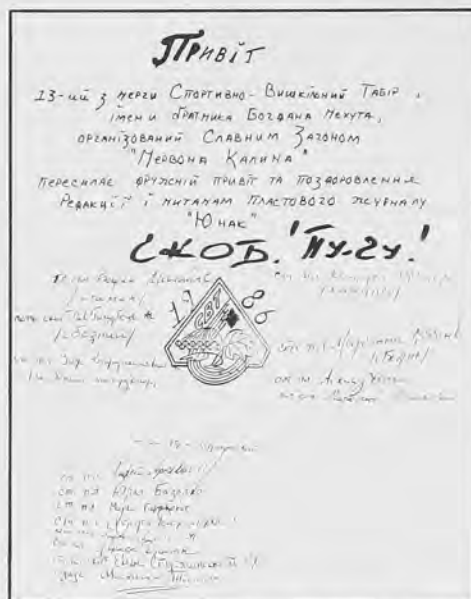
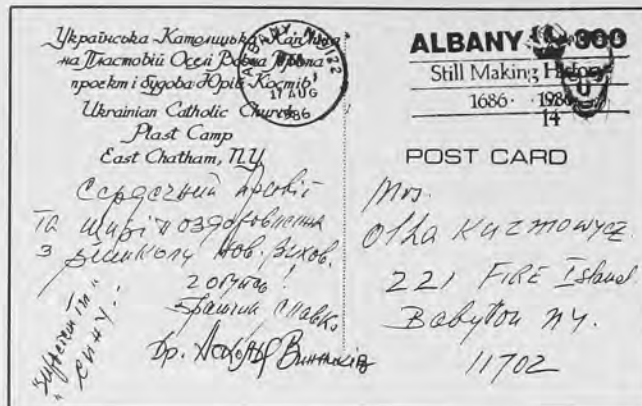
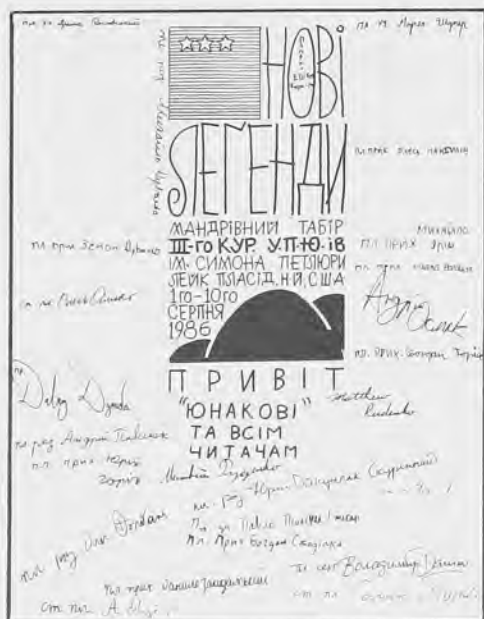
4. Новаки не забувають про „Юнака” і ми одержали привіт з табору УПН-ів „Чародійне авто” на „Вовчій Тропі” в ЗСА із підписами проводу і булави табору.

5. Також пам'ятали про нас провідники новацького вишколу на „Вовчій Тропі” п.н. „Виростеш ти сину...” і прислали карточку з підписом коменданта братчика Аскольда Винникова і братчика Славка Пришляка.

6. „Із рідною землею поріднюсь” називався табір УПУ-ок на „Новому Соколі” під проводом пл. сен. Ніни Самокіш. Привіт підписали усі члени провodu і булави та усі учасники. Про табір містимо окремий репортаж в нашій хроніці а зокрема про це, що табір був присвячений Василеві Стусові.

7. 13-ий Спортивно-Вишківський Табір імени братчика Богдана Чехута організований Загоном „Червона Калина” переслав дружній привіт редакції „Юнака” з підписами членів провodu, інструкторів та усіх учасників.

Усім, що прислали тепер і раніше привіти до „Юнака” щиро дякуємо!

**СПИСОК ДАТКІВ
НА ПРЕС-ФОНД „ЮНАКА”
і на „ЗАЛІЗНИЙ ФОНД” пластових
видань, які вплинули до 15 вересня 1986**

ЗСА:

- \$30.00 — Український Народний Дім, Пассаїк, Н. Дж.
- \$45.00 — Даток з Табору Куренів УСП і УПС „Хмельниченки” з їхньої родинної ватри ч. II. 1985 року.
- \$50.00 — Збірка на весіллі ст. пл. Карла Собенка й Ізидори Корчової (травень 1986)
- \$30.00 — Пожертва пл. сен. Ніни Самокіш, Н. Й.
- \$75.00 — Дивись „Замість квітів на могили”

Канада:

- \$60.00 — Дивись замість квітів на могилу св. п. Івана Ярмолюка.
- \$290.00 Разом

ЗСА:

- \$2.000.00 Пластові Курені УСП і УПС в ЗСА — з розпродажі жетонів на Пл. Видавничий Фонд ім. Сірого Лева (чергова вплата).
- \$25.00 Курені УСП-ок і УПС-ок „Перші Стежі” — дивись „Замість квітів”.
- \$20.00 Микола і Володимира Кавки, Філядельфія — (дивись „Замість квітів на могили”).
- \$25.00 Курінь УПС-ок „Верховинки”, Нью-Йорк (дивись замість квітів на могили”).

Канада:

- \$20.00 Василь Максимець, Торонто — (дивись „Замість квітів на могили”).
- \$25.00 Члени колишнього Гуртка „Фіялки”: Варка Тиховецька-Рос, Марія Глазко, Оксана Непріла, Леся Прокопеч і Рома Черниш — даток на прес-фонд „Юнака”
- \$3.000.00 Завіщання св. п. пл. сен. Дарії Навроцької на прес-фонд „Готуйсь”
- \$3.000.00 На „Залізний Фонд” Сірого Лева і
- \$12.417.21 на виховну літературу для новачтва — разом \$18.417.21
- \$20.532.21

На „Залізний Фонд” Пл. Видавництва:

ЗСА:

- \$500.00 — Пластова Станція у Денвері, Колорадо (пояснення у листі до редактора „Юнак” ч. 9/86)
- \$500.00 — Осередок Праці УСП в Чикаго — заробіток з мистецької виставки картин Галини і Богдана Титлів (переслала Христя Панчук, Л.М.)
- \$1000.00 Разом

Замість квітів на могилу
св. п.

ЛЮБОВИ ЛОБАЧЕВСЬКОЇ

Матері нашої подруги — стежинки Оксани, Плем'я „Перші Стежі” складає даток \$25.00. Дорогій Оксані пересилає вислови найглибшого співчуття.

Повідомлення надіслала в імені Куреня
пл. сен. Оксана Коропечька
Балтімор

Замість квітів на могилу
св. п.

ІВАНА ЯРМОЛЮКА

— діда моєї товаришки Ксені Скрипник-Бубель жертвую \$60.00 на прес-фонд „Юнака”

Галина Дитиняк, Торонто

Замість квітів на могилу
св. п.

пл. сен. ЄВГЕНА ЛЮДКЕВИЧА

склали Ірина і Роман Лавровичі, Нью Гейвен, Конн., ЗСА \$50.00

Замість квітів на могилу
св. п.

МИХАЙЛИНИ КНЯЖИНСЬКОЇ

— матері подруги-стежинки МАРТИ ТУРЧИН— Плем'я „Перші Стежі” складає даток \$25.00 на прес-фонд „Юнака”. Дорогій Матері та всій опечаленій Родині шлемо вислови найглибшого співчуття.

Плем'я „Перші Стежі”

Замість квітів на могилу
св. п.

ІГОРЯ ЗАЯЦЯ

Чоловіка Референтки пластових видань у Станиці Філядельфія склали на прес-фонд „Юнака” \$20.00

Микола і Володимира Кавки

Замість квітів на могилу
св. п.

СТЕФАНА ШЕВЧУКА

— Батька Катрусі Воловодюк, курінної подруги, склали на прес-фонд „Юнака” \$25.00

члени Куреня „Верховинки”

Замість квітів на могилу
св. п.

БОГДАНА СТЕФАНИШИНА

друга і поета — автора збірки „Шолом і квітка” померлого в липні 1986, склав \$20.00 на прес-фонд „Юнака”

пл. сен. Василь Максимець, Торонто

Усім жертводавцям від Дирекції, Редакції і Адміністрації та всіх читачів „Юнака” сердечна подяка.

Зокрема у вдячній пам'яті завжди зберігатимуть усі члени Пласту св. п. Дарію Навроцьку не тільки як визначну виховницю, але також і добродія-жертводавця, бо приклад Покійної зворушливий.

Редакція „Юнака”

Сповніть свою ролю

Кожного року в Канаді близько 70 малолітніх дітей гине, а 4,000 зазнають поранень у автомобільних випадках.

Останній національний огляд показав, що майже 80% дітей до 5-го року життя не є достатньо забезпечені у моторових возах.

Канадський Транспорт (Transport Canada) установляє тверді правила безпеки, які мусять

перестерігати продуценти переносних сидень для немовлят, дитячих забезпечувальних сидень і т. зв. "booster seats".

Найкращу охорону для своїх дітей ви можете дати, уміщуючи їх у належно заінстальованих сидженнях, прикріплених до ваших авт за допомогою горішнього пояса "top tether strap".

Запніть пояс! Це необхідно!

Transport Canada

Transports Canada

Canada

Хто з Вас подорожує

- літаком ● кораблем ● поїздом ● автобусом
- у Канаді чи поза Канадою
повинен купити подорожний квиток та одержати
безплатно потрібні інформації і поради

в українському подорожному бюро

МАРКІЯНА КОГУТА

і

ІГОРЯ КУРИЛІВА

Bloor Travel Agency

1190 Bloor St. West — Toronto M6H 1N2, Ont.

Telephone: 535-2135 & 535-2136

ЗДОРОВИЙ і СМАЧНИЙ ХЛІБ

та всякі інші печива
випікає

УКРАЇНСЬКА ПЕКАРНЯ

власниками якої є

Ірина і Роман Вжесневські

**THE FUTURE
BAKERY**

735 Queen St. West, Toronto, Ontario

Tel.: EM 8-4235

Праця і ощадність забезпечать
Вашу майбутність!

Пластуни і Пластунки,
учні свято-миколаївських шкіл,
складайте свої ощадності у

**СВЯТО—МИКОЛАЇВСЬКИЙ
КРЕДИТОВІЙ СПІЛЦІ**

Спілка приміщується в будинку
Вашої школи і є відкрита від
год. 10 до 1 по полудні.

4 Bellwoods Ave., Tel.: 336-4529
Toronto, Ont. M6J 2P4

ОЩАДНІСТЬ

це прикмета кожного доброго пластуна
та кожної доброї пластунки.

ПЛАСТУНИ і ПЛАСТУНКИ

Складайте Ваші ощадності
у найбільшій і найстарішій кредитівці
у Торонті

**Українська
Кредитова Спілка**

Централа 295 College St. Toronto, Ont. M5T 1S2
Tel.: 922-1402 & 922-2797

Відділ 3635 Cawthra Road
(біля Української Католицької Церкви)
Tel.: 272-0468

Відділ 2397 Bloor Street West, Toronto, Ontario
Tel.: 762-6961

Відділ 225 The East Mall, Unite 16,
Etobicoke, Ontario
Tel.: 233-1254

Корисні умови для вкладів і позичок. Наше завдання
помагати членам в економічних справах порадами і
фінансово.

Наша справа — служити членам!

ОДИНОКА В ТОРОНТІ УКРАЇНСЬКА

COMMUNITY TRUST CO. LTD

2271 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P1
Phone: (416) 763-7333

Приймає вклади і ощадности. —
Платить найвищі відсотки. —
Уділює особисті і моргеджові позики. —
Приймає і реєструє пенсійні плани і на
нові доми (PPC). — Полагоджує всі
банкові операції. — Завідує спадками і
довіреними (траст).

Ціна \$2.00

ОЛЕНЬ СОКІЛ БДЖОЛА БАРВІНОК

**УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА
КООПЕРАТИВА**

"САМОПОМІЧ"

І ОРГАНІЗАЦІЯ УКРАЇНЦІВ АМЕРИКИ

"САМОПОМІЧ"

— ВІДДІЛ у ПАССЕЙНУ —

*запрошують Українське Громадянство
вступати в члени.*

Години урядування:

Понеділок	6:00 — 9:00 вечір
Вівторок	6:00 — 9:00 вечір
Середа	9:00 — 1:00 ппол.
Четвер	6:00 — 9:00 вечір
П'ятниця	6:00 — 9:00 вечір
Субота	9:00 — 1:00 ппол.

Щадіть, позичайте та полагоджуйте всі свої
фонансові потреби в своїй рідній Українській
Фінансовій Установі.

Кредитова Кооперативна платить вищі відсотки
від звичайних ощадностей якого-небудь банку
чи шадниці.

А також даємо на дуже догідних умовах
всякого роду позички.

ЗАЙДІТЬ ДО НАС ЧИ ПОТЕЛЕФОНУЙТЕ:

229 Hope Ave. Passaic, N. J. 07055. Tel. 201-473-5965

"... виховання — це надавання дум-
нам і почуванням якогось напрямку", —
наже Олександр Тисовський-Дрот. Пла-
стова преса саме й сприяє виконанню
цього завдання.

Читайте ж і СВОЄЧАСНО передпла-
чуйте свої журнали!

ГОТУЙСЬ — журнал новачок і нова-
ків та дітей до 12 року життя;

ЮНАК — для пластового юнацтва й
загалу української молоді;

ПЛАСТОВИЙ ШЛЯХ — журнал до-
рослого членства Пласту, Пластприяту і
загалу батьків, які цікавляться вихован-
ням і громадськими справами.

Купно і продаж реальностей
Оцінка (валюація) реальностей
Аранжування, купно і продаж
мортгеджів
Загальна асекюрація

R. CHOLKAN & CO. LIMITED
REALTOR — INSURANCE BROKER

527 Bloor St. W. Toronto — Tel.: 532-4404
2336 Bloor St. W. Toronto — Tel.: 763-5555
3359 Bloor St. W. Etobicoke — Tel.: 236-2666

INSURANCE:
2204 Bloor St. W. Toronto — Tel.: 763-5666

Пластун є ощадний...
(4-та точка пластового Закону)
... добре також коли щадить в українській установі
нагоду до того дає: Кредитівка "Самопоміч"
558 Summit Ave., Jersey City, N. J. 07303